

**REKOMENDACJE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
W ZAKRESIE ZASAD
TRANSPORTU PACJENTÓW DOROSŁYCH Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
PRZEZ ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO DO SZPITALI**

Zasadniczym czynnikiem decydującym o wyborze szpitala, do którego ma być transportowany pacjent z zaburzeniami psychicznymi jest ocena:

- stanu somatycznego,
- stanu psychicznego,
- przyczyny stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- obecności objawów sugerujących podłoże organiczne.

Należy pamiętać, że zaburzenia psychiczne mogą być spowodowane zaburzeniami somatycznymi.

Transport pacjenta do szpitala właściwego ze względu na stan pacjenta:

- skraca czas uzyskania specjalistycznej opieki medycznej,
- redukuje obciążenie szpitalnych oddziałów ratunkowych/ izb przyjęć,
- zmniejsza stres u pacjenta i jego rodziny.

Odsyłanie pacjentów między szpitalami:

- powoduje traumatyzację oraz zwiększa poziom stresu u pacjenta,
- wydłuża czas uzyskania pomocy.

Transport pacjenta między szpitalami zapewnia ten szpital, w którym przebywa pacjent.

**I. PACJENT W STANIE NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO
WYWOŁANYM WYŁĄCZNIE ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

Gdy **podstawowym** problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych są **zaburzenia psychiczne**, a:

- stan somatyczny jest stabilny,
- brak podejrzeń o tło organiczne,
- objawy wskazują przede wszystkim na zaburzenia psychiczne,
- brak jest potrzeby przeprowadzenia pilnych badań laboratoryjnych lub obrazowych

pacjenta należy transportować do najbliższego szpitala z oddziałem psychiatrii, niezależnie od miejsca zamieszkania czy granic województwa.

A. Oddziały psychiatryczne dla dorosłych w ramach programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego na terenie województwa podlaskiego

- 1) Oddział psychiatryczny z izbą przyjęć, 19-200 Grajewo, ul. Konstytucji 3 Maja 34, tel. 86 211 91 59,
- 2) Oddział psychiatryczny, 18-404 Łomża, Aleja Józefa Piłsudskiego 11, tel. 86 473 32 57,
- 3) Oddział psychiatryczny CZP, 15-272 Białystok, ul. Wołodyjowskiego 2, tel. 85 831 73 17,
- 4) Oddział psychiatryczny, 16-400 Suwałki, ul. Szpitalna 62, tel. 87 562 64 24,
- 5) Oddział psychiatryczny ostry, 16-400 Suwałki, ul. Szpitalna 62, tel. 87 562 64 24,
- 6) Oddział psychiatryczny, 17-200 Hajnówka, ul. Doc. Adama Dowgirda 9, tel. 85 682 91 12,
- 7) Oddział ogólnopsychiatryczny Centrum Zdrowia Psychicznego, 16-070 Choroszcz, ul. Plac Z. Brodowicza 1, tel. 85 719 10 91 wew. 235,
- 8) Oddział ogólnopsychiatryczny Centrum Zdrowia Psychicznego II, 16-070 Choroszcz, ul. Plac Z. Brodowicza 1, tel. 85 719 10 91 wew. 235,
- 9) Oddział psychiatryczny ogólny, 18-500 Kolno, ul. Wojska Polskiego 69, tel. 86 278 24 24 wew. 351.

B. Oddziały psychiatryczne dla dorosłych w ramach umów zawartych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień na terenie województwa podlaskiego

- 1) Klinika psychiatrii, 15-272 Białystok, ul. Wołodyjowskiego 2, tel. 85 831 73 17,
- 2) Oddział leczenia ostrych zaburzeń psychicznych, 16-070 Choroszcz, ul. Plac Z. Brodowicza 1, tel. 85 719 10 91 wew. 305,
- 3) Oddział ogólnopsychiatryczny V, 16-070 Choroszcz, ul. Plac Z. Brodowicza 1, tel. 85 719 10 91 wew. 260.

W przypadku transportu poza obszar działania dyspozytorni medycznej transport koordynuje odpowiednio wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego albo krajowy koordynator ratownictwa medycznego.

Dane teleadresowe wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego:

Telefony stacjonarne: 85 74 39 568; 85 74 39 569

Telefon komórkowy: 605 109 022

Faks: (85) 74 39 492; (85) 7439 214

e-mail 10-wkrm@bialystok.uw.gov.pl

C. Wykaz oddziałów psychiatrii w szpitalach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

- 1) Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 87 427 01 28
- 2) Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 89 678 52 75
- 3) Szpital Psychiatryczny Św. Antoniego Wielkiego we Fromborku
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 55 621 63 48
- 4) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 23 697 22 11 wew. 189
- 5) Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 89 644 96 00.
- 6) Szpital Miejski Św. Jana Pawła II w Elblągu
 - a) Oddział psychiatryczny (ogólny), tel. 55 230 42 89

D. Wykaz podmiotów leczniczych z oddziałami psychiatrii ogólnej na terenie województwa mazowieckiego

1. Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie - ul. Jana III Sobieskiego 9, 02-957 Warszawa;

2. Samodzielny Wojewódzki Zespół Publicznych Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej w Warszawie - ul. Nowowiejska 27, 00-665 Warszawa;
3. Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie – ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków;
4. Samodzielny Wojewódzki Publiczny Zespół Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym w Radomiu - ul. Krychnowicka 1, 26-607 Radom;
5. Szpital Wolski im. dr Anny Gostyńskiej Sp. z o.o. w Warszawie - ul. Marcina Kasprzaka 17, 01-211 Warszawa;
6. Szpital Bielański im. Ks. Jerzego Popiełuszki SP ZOZ w Warszawie - ul. Ceglowska 80, 01-809 Warszawa;
7. Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnica Sp. z o.o. - ul. Karola Rychlińskiego 1, 05-091 Żąbki;
8. Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie - ul. Powstańców Wielkopolskich 2, 06-400 Ciechanów;
9. Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie - ul. Zalesie 1, 09-500 Gostynin;
10. Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. - ul. Tadeusza Kościuszki 28, 09-402 Płock;
11. Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr. Józefa Psarskiego w Ostrołęce - al. Aleja Jana Pawła II 120A, 07-410 Ostrołęka;
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siedlcach - ul. Starowiejska 15, 08-110 Siedlce;
13. Wojskowy Instytut Medyczny - Państwowy Instytut Badawczy - ul. Szaserów 128, 04-141 Warszawa;
14. Mazowiecki Szpital Bródnowski Spółka z o.o. - ul. Ludwika Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa.

E. Wykaz oddziałów psychiatrii w szpitalach na terenie województwa lubelskiego

- 1) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łukowie 21-400 Łuków ul. dr Andrzeja Rogalińskiego 3

- a) Oddział Psychiatryczny tel. Centrala (25) 798 2000 do 9, Ordynator wew. 322
 - b) Oddział Psychiatryczny z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Psycho-Geriatrią - Ordynator wew. 259
 - c) Całodobowy Oddział Leczenia Uzależnień - Pokój lek. wew. 338
 - d) Oddział Detoksykacyjny - Ordynator wew. 316
- 2) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie, Parczew ul. Kościelna 136
- a) Oddział Psychiatryczny z Pododdziałem Leczenia Uzależnień - Izba Przyjęć psychiatryczna czynna całą dobę, tel. 83 355 21 66; Koordynator:— specjalista psychiatrii - tel. 83 355 21 23

II. PACJENT W STANIE NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO Z TOWARZYSZĄCYMI ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Gdy **podstawowym** problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych jest **problem somatyczny** m.in.:

- zaburzenia metaboliczne,
- choroby neurologiczne,
- zatrucia lub działania substancji psychoaktywnych,
- zaburzenia hormonalne,
- infekcje wpływające na stan psychiczny;

lub gdy występuje konieczność **szybkiej i pogłębionej diagnostyki** tj. wykonanie:

- badań laboratoryjnych,
- badań toksykologicznych,
- EKG,
- diagnostyki obrazowej (RTG, USG, TK, MRI),
- konsultacji specjalistycznych (neurologicznej, toksykologicznej, chirurgicznej itp.);

lub gdy występuje **potrzeba stabilizacji stanu ogólnego**, w szczególności:

- po próbie samobójczej,
- po samouszkodzeniu,
- po zatruciu,

- przy zaburzeniach świadomości,
- przy objawach somatycznych budzących niepokój

pacjenta należy transportować do **najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem** . Dopiero po stabilizacji stanu pacjenta, należy rozważyć jego przekazanie **do oddziału psychiatrycznego**.

Rolą szpitalnego oddziału ratunkowego/ izby przyjęć jest:

- natychmiastowa ocena i zabezpieczenie stanu ogólnego,
- przeprowadzenie diagnostyki różnicowej,
- wydanie decyzji o dalszym postępowaniu, w tym o przekazaniu pacjenta do oddziału psychiatrycznego.

Zgodnie z art. 23 a ustawy o PRM Wojewoda prowadzi ewidencję szpitalnych oddziałów ratunkowych, centrów urazowych, centrów urazowych dla dzieci i jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego na terenie województwa.

Ewidencja jest prowadzona w systemie teleinformatycznym Rejestr Państwowego Ratownictwa Medycznego dostępny pod adresem: <https://rprm.ezdrowie.gov.pl/>

Plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa podlaskiego

https://puw.bip.gov.pl/plan-dzialania-systemu-panstwowe-ratownictwo-medyczne/1206985_plan-dzialania-systemu-panstwowe-ratownictwo-medyczne-dla-wojewodztwa-podlaskiego.html

Rozmieszczenie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych w województwie podlaskim

Kod TERYT zakładu leczniczego	Nazwa podmiotu leczniczego	Adres siedziby podmiotu leczniczego
2001011	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Augustowie	Szpitalna 12, 16-300 Augustów
2002064	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach	Janusza Korczaka 23, 18-100 Łapy
2061011	Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku	M. Curie-Skłodowskiej 24A, 15-276 Białystok
2061011	SP ZOZ Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego w Białymstoku	M. Curie-Skłodowskiej 26, 15-950 Białystok

2003011	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim	Kleszczelowska 1, 17-100 Bielsk Podlaski
2004011	Szpital Ogólny im. dr Witolda Gineła w Grajewie	Konstytucji 3-go Maja 34, 19-200 Grajewo
2005011	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce	Doc. Adama Dowgirda 9, 17-200 Hajnówka
2062011	Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży	Józefa Piłsudskiego 11, 18-404 Łomża
2011084	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sokółce	gen. Władysława Sikorskiego 40, 16-100 Sokółka
2063011	Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach	Szpitalna 60, 16-400 Suwałki
2013011	Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem	Szpitalna 5, 18-200 Wysokie Mazowieckie
2014011	Szpital Powiatowy w Zambrowie spółka z o.o.	Papieża Jana Pawła II 3, 18-300 Zambrów

Rozmieszczenie Izb Przyjęć w województwie podlaskim posiadające możliwość diagnostyki obrazowej (TK,MRI)

Kod TERYT zakładu leczniczego	Nazwa podmiotu leczniczego	Adres siedziby podmiotu leczniczego
2002014	Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Stanisława Deresza w Choroszczy	Plac im. dr Zygmunta Brodowicza 1, 16-070 Choroszcz
2006011	Szpital Ogólny w Kolnie	Wojska Polskiego 69, 18-500 Kolno
2009011	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sejnach	Dr Edwarda Rittlera 2, 16-500 Sejny

Transport na oddział ratunkowy oraz transport pacjenta urazowego do szpitala regulują zapisy art. 44, 45 oraz 45 a (odmowy przyjęcia osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego) ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U.2025 poz.91)

III. PACJENT PO SAMOUSZKODZENIU LUB PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ

Pacjent, który po samouszkodzeniu lub próbie samobójczej doznał urazu bądź zatrucia, musi najpierw trafić **do miejsca zapewniającego stabilizację jego stanu somatycznego**, tj. do:

- najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do

- szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem (chirurgia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, toksykologia itp.)

a dopiero po stabilizacji jego stanu, powinien zostać przekazany **do oddziału psychiatrycznego**.

1. Pacjent, który po przyjeździe zespołu ratownictwa medycznego (ZRM) zaprzecza myślom samobójczym

Wcześniejsza wiarygodna informacja o zamiarze samobójczym nakazuje podejrzewać wysokie ryzyko wystąpienia zachowań samobójczych, niezależnie od późniejszego zaprzeczenia. **Kryzys samobójczy należy traktować jako stan bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.** Należy mieć na uwadze, iż zaprzeczanie po przyjeździe ZRM jest częste (lęk, wstyd, chwilowa ulga) i nie wyklucza ryzyka samobójstwa. Natomiast intoksykacja nasila impulsywność i obniża kontrolę, podwyższając ryzyko działań autodestrukcyjnych. Pacjenta takiego należy przewieźć do właściwego szpitala, chyba że spełnione są łącznie następujące warunki:

- brak aktualnych myśli/planu/zamiaru/środków;
- obecność silnych czynników ochronnych i natychmiastowa opieka osoby dorosłej/rodziny;
- możliwość natychmiastowej konsultacji psychiatrycznej/psychologicznej w warunkach ambulatoryjnych;
- brak intoksykacji i ciężkich objawów psychicznych;
- decyzja potwierdzona telekonsultacją z lekarzem (preferencyjnie z psychiatrą).

Każdorazowo w dokumentacji medycznej ZRM powinien być opisany wywiad medyczny, wynik oceny ryzyka, rozmów ze świadkami/rodziną, decyzja kierownika ZRM i uzasadnienie.

W sytuacji gdy pacjent jest pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, to stan odurzenia zwiększa ryzyko zachowań niepożądanych i uniemożliwia rzetelną ocenę psychiatryczną. W praktyce obowiązkowy jest transport do podmiotu leczniczego.

Pacjent, u którego stan nagłego zagrożenia zdrowotnego nie jest wywołany przyczyną somatyczną, lecz wynika z jego stanu psychicznego, powinien zostać przetransportowany bezpośrednio do szpitala z oddziałem psychiatrycznym.

2. Pacjent, który odmawia transportu do szpitala

Podpisanie przez pacjenta lub opiekuna odmowy transportu do szpitala nie zwalnia ZRM z obowiązku oceny ryzyka ani zapewnienia bezpieczeństwa. W razie istotnego zagrożenia należy zapewnić transport i przyjęcie bez zgody, zgodnie z przepisami

prawa (art. 21 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Odmowa pacjenta lub opiekuna nie może ograniczać działań ratujących życie (art. 30 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty).